

Bir Toplantı

Sempozyum Raporu

Din, Bilim ve Felsefe İlişkisi: Risale-i Nur Yaklaşımı Sempozyumu

İhsan ALTINTAŞ

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

8-10 MAYIS 2015 / VAN

Geleneksel olarak her yıl düzenlenen ulusal Bediüzzaman Sempozyumları kapsamında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van İlim ve Kültür Vakfı ve İstanbul İlim ve Kültür Vakfı tarafından ortaklaşa olarak **Din, Bilim ve Felsefe İlişkisi: Risale-i Nur Yaklaşımı** sempozyumu 8-10 Mayıs 2015 tarihlerinde Van'da düzenlendi. Bu sempozyumlar zincirinin ilk halkası Harran Üniversitesinde (Şanlıurfa) ikincisi Dicle Üniversitesinde (Diyarbakır) gerçekleştirilmiştir.

Bu sempozyumun organize edilmesi din-bilim-felsefe tartışmalarına dayanmaktadır. Bu tartışmalar sorulara, sorular da araştırmalara sebebiyet vermektedir. Sempozyum vesilesi ile araştırma sonucu elde edilen veriler hem aydınlar, akademisyenler ile paylaşılmış hem de halka açık hâle getirilerek topluma ilan edilmiştir. İşte bu niyetle insanlık bu üçlü dengeyi nasıl sağlayabilir, kişi din ve bilimden tam olarak nasıl istifade ederek hayatını sürdürebilir, bu denge tam olarak nasıl kurulabilir sorunlarını ele alarak Bediüzzaman Said Nursi'nin fikirleri ve eseri Risale-i Nur Külliyyatı ışığında çözümler bulmaya çalışılmıştır.

Sempozyumun ana argümanını kısaca şöyle özetleyebiliriz: Küreselleşen dünyanın artan problemleri karşısında insanın huzur ve mutluluğu için, sorumluluk bilincini arttıran, farkındalık ufku kazandıran bir entelektüel derinliğe ihtiyaç vardır ki bu da din, bilim ve felsefe işbirliği ile mümkündür. Bu konuların mukayeseli araştırılması ve incelenmesi açısından Bediüzzaman'ın çağdaş Kur'an tefsiri olan Risale-i Nur Külliyyatı önemli bir kaynaktır. Bu amaçla düzenlenen sempozyumda din, bilim ve felsefenin iş birliği hâlinde ve sorunların çözümüne hangi ölçüde katkı sunabilecekleri tartışılmıştır.

Sempozyumun açılış konuşmaları kapsamında tertip heyeti adına ilk konuşmayı yapan Yrd. Doç. Dr. Rahmi Tekin özellikle fen ilimleri ile din ilimlerinin bir arada okutulması fikrini ön planda tutup Said Nursi'nin Medresetü'z-Zehra projesine vurgu yaptı.

İkinci açılış konuşması için sahneye davet edilen Prof. Dr. Faris Kaya daha önce düzenlenen ulusal sempozyumların ardından yayınlanan sempozyum kitap-

larının tanıtımını yaptı. YYÜ Rektöründen de Din, Bilim ve Felsefe Sempozyumunda sunulacak tebliğlerin kitap olarak yayınlanması talebinde bulundu. Ardından din, bilim ve felsefe terimlerine, Hz. Ali, Yunus Emre ve Said Nursi'nin bu terimler ile alakalı görüşlerine değindi. Bediüzzaman'ın özel bir önem verdiği "ene" duygusunun öneminden söz eden Kaya, felsefe terimi üzerinde durarak felsefenin din ile barışık kısmına vurgu yaptı, felsefenin doğru değerlendirilmesi gerektiğini ifade etti. Kaya konuşmasında ayrıca Said Nursi'nin *Ayetü'l- Kübra* adlı eserinden bazı kesitlere yer verdi.

Van Büyükşehir İl Müftüsü Nimetullah Arvas ise insanoğlunun yaradılış sebebinin önemine vurgu yaparak nakil ile akıl temasına vurgu yaptı ve Arvas kâinat kitabını tefekkür etmek gerektiğini ifade etti. İnsanın nereden geldiği, nereye gideceği meseleleri konuşmasının en önemli temasını oluşturuyordu.

Tuşba Belediye Başkanvekili Mehmet Utku ise Said Nursi'nin asrın müceddidi olduğunu vurguladı ve onu "başkasının günahına ağlayan adam" unvanıyla yad etti. Sayın Utku, Said Nursi'nin hayatından kesitler sunarak onun önemli bir dava adamı olduğuna dikkat çekti.

Bediüzzaman'ın hayatta olan talebelerinden Mehmet Fırıncı Ağabey bu organizasyonun çok anlamlı olduğunu belirterek bu sempozyum ile Medresetü'z-Zehra temellerinin atıldığını temenni etti ve emeği geçenlere şükranlarını sundu.

Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Rektörü Prof. Dr. Peyami Battal konuşmasında Said Nursi'nin hem bölgede hem Türkiye'de hem de dünyada çok önemli bir yere sahip olduğunu belirtti.

Sempozyumun açılış tebliği olarak sempozyumun ana hatlarını belirlemek üzere Prof. Dr. Yunus Çengel *Fen-Felsefe-İnanç Üçgeninde Risale-i Nur* konulu açılış tebliğini sundu. Tebliğinde, öncelikle terimler arasındaki kargaşanın giderilmesi gerektiği vurgusunu yaparak zaman kavramının da artık bireyselleştiğini belirtti. Çengel konuşmasında şu sözlere yer verdi: "fen-felsefe ve inanç birbirini etkiler, Said Nursi inanç meselelerini mantık ve muhakeme bakış açısıyla değerlendirir. Felsefeyi reddetmez. Fen, felsefe ve inanç meselelerini Risale-i Nur bakış açısıyla harmanlanıp hazmedilmeye uygun bir hâle getirir. Said Nursi her yönüyle çağdaş bir mütefekkindir. Said Nursi ve Steven Paul Jobs birbirine benzer. Jobs nasıl teknolojiyi kolay erişilebilir hâle getirdi ise Said Nursi de imani mevzuları kolay anlaşılır bir hâle getirdi. Nursi fenleri reddetmek yerine inanç meselelerinin anlaşılmasında onları basamak yapıp bir merdiven gibi kullandı."

Çengel, eski eğitim metotlarının yerine yeni metotların geldiğine değinerek Risale-i Nur'un da aynı etkiye sahip olduğunu vurguladı ve sözlerine şu şekilde devam etti: "Fen bilimlerinin materyalizmle, ideolojiyle alakası yoktur. İlim bir

nur bir ışıktır ve ezeldir. Bilim, bizim anladığımız elde ettiğimiz kadardır. Bilim evrensel bir kavramdır, bizdeki fen bilimleri kavramı artık değişmelidir. Said Nursi'ye göre fen bilimleri kanun ve kurallara uygun, genel kaideler manzumesidir. Eğer bir düzen varsa düzenleyici vardır.”

Sempozyumun açılış programının ardından iki gün süren bilimsel oturumlara geçildi. Otuzu aşkın bilimsel tebliğin sunulduğu sempozyumda son gün kapanış oturumu düzenlendi. Sempozyumda sunulan tebliğlerin başlıkları aşağıdaki gibidir. Bu tebliğlerin tam metnine erişmek isterseniz iikv.org/academy sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

Bediüzzaman Said Nursi'ye Göre Bilgi Kaynağı Olarak Hads Kavramı, Ali BAKKAL, Akdeniz Üniversitesi

Risale-i Nur'da İlmi Tefsir Anlayışı, Niyazi BEKİ, Üsküdar Üniversitesi

Risale-i Nur Perspektifinden Din-Bilim İlişkisi, Aykut KÜÇÜKPARMAK, Muş Alparslan Üniversitesi

Hıristiyan Teizmi: Ontolojik Plüralizm, Akıl-İman Çatışması ve Risale-i Nur Yaklaşımı, Eyüp AKTÜRK, Mardin Artuklu Üniversitesi

Said Nursi'de Din-Ahlak İlişkisi Bağlamında Dört Temel Fazilet, Hüsamettin ERDEM, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bediüzzaman Metafiziğinin Kavram ve Kuramları, Mustafa HOPAÇ, Ordu Üniversitesi

John Rawls ve Bediüzzaman S. Nursi'de Adalet, Bünyamin DURAN, Celal Bayar Üniversitesi

Varoluş Sorunsallığı: Bir Nursi Yaklaşımı Modelleştirme Çabası, Yunus Emre ORHAN, İstanbul Şehir Üniversitesi

Said Nursi'de Varoluşsal Alanın İmkânına Yönelik Bir İmge Olarak: “Ene”, Mehmet Fatih IŞIK, Muş Alparslan Üniversitesi

Hikmet / Kur'ânî Hikmet ve Felsefe / Felsefi Bilginin Karşılaştırılması, Mehmet Murat PAYAM, Adıyaman Üniversitesi

Kainatı Anlama Çabasında Temel Paradigma: Ene (Benlik), A. Mücahit ÇELEĞEN, Hospital Türk Hast. Üsküdar

Bediüzzaman'a Göre Psiko-Sosyal Açından Din (İslam) ve İman, Vecihi SÖNMEZ, Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Risale-i Nur'da Kavramlara/Objelere Getirilen Özgün Yorumlar (Risale-i Nur'da Orijinal Tespitler), Cemal IŞIK, Iğdır Üniversitesi

Hukuk Felsefesi Açısından İçtihat Risalesi, Prof. Dr. Servet ARMAĞAN, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi

En'âm Sûresi 6/59. Âyet Çerçevesinde Bediüzzaman'ın Din-Bilim İlişkisine Bakışı, Yrd. Doç. Dr. Saban KARASAKAL, Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Uyarılığın Krizi ya da Çelişkisi Olarak Şiddet ve Nursi Perspektifi, Doç. Dr. Hasan ÇİÇEK, Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Said Nursi'de Din-Bilim İlişkisi, Prof. Dr. İbrahim ÖZDEMİR, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Kurucu Rektörü

Dünyevileştirilen Din ve Modern İnsanın Çıkmazı, Dr. İsmail KIRAN, Ecole Des Etudes Hautes En Sciences Sociales (EHESS)

Modern Dönem Tefsirlerinde ve Risale-i Nur Perspektifinde Peygamber Mucizeleri, Mehmet SALMAZZEM, Memet Emin SULAR, Muş Alparslan Üniversitesi

Kâinat Kitabını Okumada Determinizme Risale-i Nur Penceresinden Bir Bakış, Doç. Dr. Orhan KÜÇÜK, Gümüşhane Üniversitesi

Genel Anlamı ile Sebep Sonuç İlişkisi: Risale-i Nur Perspektifi, K. Ali KAHVECİ, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Göstergebilim ve Risale-i Nur'dan Örnek Çözümlemeler, Rasim SOYLU, Yıldız Teknik Üniversitesi

Said Nursi'nin Esmâ Temelli Bilim Anlayışı, Cengiz KANIK, Siirt Üniversitesi

Bediüzzaman'a Göre İlimlerin Sınıflandırılması ve Mantık İlmi, Prof. Dr. Ahmet KAYACIK, Erciyes Üniversitesi

Said Nursi'nin Şeâir Sünnet Yaklaşımının Beşeri Bilimler Açısından Tahlili, Doç. Dr. İshak Özgel, Süleyman Demirel Üniversitesi

Risale-i Nur Zaviyesinden Din-İlim Çatışmasından Din-İlim İttifakına, Prof. Dr. Şadi EREN, Iğdır Üniversitesi

Sahabe Mesleği Ekseninde İmam-ı Rabbani ile Bediüzzaman Said Nursi'nin Mukayeseli İncelenmesi, Alaaddin TAŞKIN, Milli Eğitim Bakanlığı